

باسمه تعالی

سؤالات امتحان درس نهایی فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر به افق تهران	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۰۷		
دانش‌آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	فلمرو زبانی (معنی واژه، املا و دستور)	۷									
۱	معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید. الف) آب را تا باغستان و مزرعه <u>مشایعت</u> می‌کنند. (ب) <u>حسن</u> بر خوبان <u>گرامت</u> می‌کند. پ) شیرمردی باید این ره را <u>شگرف</u> . ت) جای <u>دنجه</u> بود برای خلوت کردن با خدا	۱									
۲	با توجه به گزینه‌های زیر برای هریک از واژگان داخل جدول، یک معادل معنایی بیابید. الف) پس هماوای خروش خشم، با صدایی مرتعش، لحنی رجز مانند و دردآلود ب) از آن همه زیبایی‌ها و نشانه‌های سرشار از شعر و خیال محروم‌تر می‌شدم.	۰/۵									
	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>معنا</td> <td>واژه معادل</td> </tr> <tr> <td>الف</td> <td>لرزان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ب</td> <td>حالت سرخوشی</td> <td></td> </tr> </table>		معنا	واژه معادل	الف	لرزان		ب	حالت سرخوشی		
	معنا	واژه معادل									
الف	لرزان										
ب	حالت سرخوشی										
۳	دو مورد نادرستی املایی را در گروه کلمات زیر، بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. «عبا و خودداری - طیلسان آبی - قضا و تقدیر - مباحات و افتخار - امارت و فرمانروایی - برخاستن پیامبران»	۰/۵									
۴	املائی درست واژه داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) چنان آمد و اسب و قبای سوار که گفתי داشت اندر کنار (ثمن / سمن) ب) صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود می‌کرد. (هضم / حزم)	۰/۵									
۵	در هریک از گزینه‌های زیر، یک نادرستی املائی وجود دارد، شکل درست آن‌ها را بنویسید. الف) نتوان شبخ تو گفتن که تو در وهم نیایی ب) هریکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت سدر خویش	۰/۵									
۶	«هم‌آوا» در کدام واژه دیده می‌شود، مشخص کنید. - شیرمرد عرصه ناوردهای هول / پور زال زر، جهان پهلوی	۰/۲۵									
۷	کدام <u>نقش تبعی</u> ، در مصراع «قصه است این، قصه، آری قصه درد است» وجود دارد؟	۰/۲۵									
۸	<u>زمان فعل</u> مشخص شده را در عبارت زیر، بنویسید. «صدای بلدرچین، یکدم قطع نمی‌شود جوجه کبک‌ها خط‌و‌خال انداخته‌اند.»	۰/۲۵									
۹	نوع پسوند «ان» در واژه‌های «کاوینان - خواهان - دیلمان - پاییزان» به ترتیب کدام است؟ الف) زمان - صفت فاعلی - مکان - زمان ب) منسوب - صفت فاعلی - مکان - زمان پ) منسوب - جمع - مکان - زمان ت) مکان - جمع - منسوب - زمان	۰/۲۵									
۱۰	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) «متضاد» واژه مشخص شده بیت «با اهل فنا دارد هر کس سر <u>یک‌رنگی</u> / باید که به رنگ شمع، از رفتن سر خندد» (تزویر / غدر) است. ب) در بیت «چو شب، تیره گردد شبیخون کنیم / ز دل ترس و اندیشه بیرون کنیم» با رابطه معنایی (ترادف / تضمین) می‌توان به معنای «اندیشه» پی برد.	۰/۵									

ادامه سؤالات صفحه دوم

سؤالات امتحان درس نهایی فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر به افق تهران	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۰۷		
دانش‌آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۱	نقش واژه‌های مشخص شده را در سروده زیر مشخص کنید. «رخش غیر تمند، با هزارش <u>یادبود</u> خوب خوابیده است.»	۰/۵												
۱۲	با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند.» الف) کدام جمله به صورت «نهاد + مفعول + مسند + فعل» آمده است؟ ب) جمله «هسته» را مشخص کنید.	۰/۵												
۱۳	تفاوت معنایی فعل «گذشت» را در جمله‌های زیر بنویسید. الف) دوران جوانی گذشت. ب) او از حقتش گذشت.	۰/۵												
۱۴	«وابسته و وابسته» را در گروه‌های اسمی زیر یافته و جدول را کامل کنید. الف) یک کربلا شکوه ب) قلب آن کویر	۰/۵												
	<table border="1"> <tr> <td>صفت مضاف‌الیه</td> <td>ممیز</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	صفت مضاف‌الیه	ممیز											
صفت مضاف‌الیه	ممیز													
۱۵	در عبارت زیر یک نمونه «حذف فعل و نوع آن» را مشخص کنید. «سپاس خورشید را که به هر بامداد بر سر تو زرافشانی می‌کند و ابر گوهرافشانی.»	۰/۵												
ب	قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی، تاریخ ادبیات و حفظ شعر)	۵												
۱۶	ترکیب مشخص شده، نماد چه مفهومی است؟ «آنجا در آن <u>برزخ سرد</u> ، در کوچه‌های غم و درد غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو»	۰/۲۵												
۱۷	آرایه «استعاره» در کدام یک از ترکیب‌های مشخص شده زیر، وجود دارد؟ «آن شب نیز <u>ماه</u> با تلالو پرشکوهش از راه رسید و <u>گل‌های الماس</u> شکفتند و <u>قندیل زیبای پروین</u> سر زد.»	۰/۲۵												
۱۸	در شعر زیر، شاعر از کدام آرایه‌های ادبی بهره برده است؟ (دو مورد) «اما خنده‌ات که رها می‌شود / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید... / خنده‌ات را می‌خواهم / چون گلی که منتظرش بودم.»	۰/۵												
۱۹	دو بیت زیر از نظر شیوه بیان (جد-طنز) چه وجه اشتراکی باهم دارند؟ با محتسبم عیب مگویند که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است گفت: «نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم» / گفت: «والی از کجا در خانه خمّار نیست؟»	۰/۵												
۲۰	هر یک از آرایه‌های ستون «ب» را به بیت مربوطه در ستون «الف» متصل کنید (یک مورد در ستون ب اضافه است)	۱												
	<table border="1"> <tr> <td>الف</td> <td>ب</td> </tr> <tr> <td>الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد</td> <td>ب) مجاز</td> </tr> <tr> <td>ب) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد</td> <td>اسلوب معادله</td> </tr> <tr> <td>پ) سراسر همه دشت بریان شدند</td> <td>حس آمیزی</td> </tr> <tr> <td>ت) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر</td> <td>تلمیح</td> </tr> <tr> <td></td> <td>تشبیه</td> </tr> </table>	الف	ب	الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد	ب) مجاز	ب) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد	اسلوب معادله	پ) سراسر همه دشت بریان شدند	حس آمیزی	ت) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر	تلمیح		تشبیه	
الف	ب													
الف) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد	ب) مجاز													
ب) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد	اسلوب معادله													
پ) سراسر همه دشت بریان شدند	حس آمیزی													
ت) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر	تلمیح													
	تشبیه													

ادامه سؤالات صفحه سوم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان درس نهایی فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر به افق تهران	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۰۷		
دانش‌آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۲۱	درست و نادرست بودن گزینه‌های زیر را مشخص کنید. الف) «محمدعلی جمال‌زاده» نویسنده «داستان کباب‌غاز» است. درست □ نادرست □ ب) «از پاریز تا پاریس» نوشته «دکتر محمدعلی اسلامی» است. درست □ نادرست □	۰/۵
۲۲	نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) هوا را از من بگیر، خندهات را نه: ب) مثل درخت در شب باران:	۰/۵
۲۳	مصراع دوم بیت زیر کدام است؟ «پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند الف) دیوار زندگی را زین گونه یادگاران ب) بیداری ستاره در چشم جویباران»	۰/۲۵
۲۴	واژه مناسب بیت‌های زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) تنیده یاد تو در تاروپوادم، میهن ای میهن تا عشق بیابای و زر شوی (اکسیر / کیمیای) بود لبریز از وجودم، میهن ای میهن! (مهرت / عشقت)	۰/۵
۲۵	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) نیاز نیست که در محضر آورند ب) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار پ) حسن شهادت از همه حسن فراتر است در دادگاه عشق رگ گردنت گواه به سوی تو بود روی میهن ای میهن ای محسن شهید من! ای حسن	۰/۷۵
پ	قلمرو فکری (معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب)	۸
*	معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید (۴ نمره)	
۲۶	تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی	۰/۲۵
۲۷	در این دو شهر، تنها یک «سرپری» زدیم	۰/۲۵
۲۸	من بیشتر از همه شما جهان را گشته‌ام	۰/۲۵
۲۹	سورت سرمایه دی، بیدادها می‌کرد	۰/۲۵
۳۰	وظیفه روزی به خطای منکر نبرد	۰/۵
۳۱	در غم ما روزها بی‌گناه شد	روزها با سوزها همراه شد
۳۲	با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است	ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت
۳۳	سرپر ز شرم و بهایی مراست	اگر بی‌گناه هم رهایی مراست
۳۴	خانه خراب! تا حلقوم بلعیده بودی، باز تا چشمت به غاز افتاد، دین و ایمان را باختی؟	۰/۷۵
*	درک مطلب (۴ نمره)	
۳۵	هریک از بیت‌های زیر، یادآور کدام‌یک از «هفت وادی» در سروده عطار است؟ الف) چشم بگشا به گلستان و ببین ب) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است جلوه آب صاف در گل و خار هفت‌دوزخ همچو یخ، افسرده‌ای است	۰/۵

ادامه سؤالات صفحه چهارم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان درس نهایی فارسی ۳	رشته: کلیه رشته‌ها	ساعت شروع: ۱۶ عصر به افق تهران	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۰۷		
دانش‌آموزان روزانه، راه دور و داوطلبان آزاد خارج از کشور نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و بایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۳۶	برای هر نمونه، بی‌نی مرتب از گزینه‌های زیر بیابید، سپس مفهوم مشترک بیت‌های هر ستون را بنویسید.	۱							
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>مفهوم</th> <th>گزینه درست</th> <th>نمونه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td>(۱) گریز از کفش در دهان نهنگ که مردن به از زندگانی به ننگ</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>(۲) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هرکسی بر حَسَبِ فکر، گمانی دارد</td> </tr> </tbody> </table> <p>الف) سیاوش چنین گفت: کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار ب) عشق من ا خنـده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفتد پ) هرکسی از ظنّ خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من ت) بلکه همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می‌گرداند</p>		مفهوم	گزینه درست	نمونه			(۱) گریز از کفش در دهان نهنگ که مردن به از زندگانی به ننگ	
مفهوم	گزینه درست	نمونه							
		(۱) گریز از کفش در دهان نهنگ که مردن به از زندگانی به ننگ							
		(۲) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هرکسی بر حَسَبِ فکر، گمانی دارد							
۳۷	مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ چه خوش گفته‌اند که: «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء‌هاضمه می‌میرند.»	۰/۵							
۳۸	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «یکی تازی‌ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش برآمد به ماه» الف) منظور از «تازی‌ای سیاه» چیست؟ ب) اغراق مصرع دوم در چیست؟	۰/۵							
۳۹	مفهوم درست بیت‌های زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بیت «در کف‌ها کاسه زیبایی / بر لب‌ها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می‌بر تا پای دگر» (تقابل عقل و احساس / خوش‌گذرانی در دنیا) ب) «و اگر دیدی، به ناگاه / خون من بر سنگ‌فرش خیابان جاری است / بخند: زیرا خنده تو / برای دستان من / شمشیری است آخته» (امیدبخش بودن خنده معشوق برای عاشق / ناتوانی عاشق از توصیف معشوق)	۰/۵							
۴۰	هر یک از مفاهیم (اشتیاق پایان‌ناپذیر عاشق - از دست دادن اختیار با دیدن جلوه یار - در غم و اندوه، ظاهری خندان داشتن - پاک‌بازی) با کدام یک از بیت‌های زیر ارتباط دارد؟ (یک بیت اضافه است) الف) هیچ نقاشی نمی‌بیند که نقشی برگند ب) اگر خونین‌دلی از جور ایام پ) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد ت) از پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت ث) در عالم پیر هر کجا بُرنایی است و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای «لب خندان بیاور چون لب جام» هر که بی‌روزی است روزش دیر شد حیثیت مرگ را به بازی نگرفت عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	۱							
۲۰	جمع نمرات	«همواره موفق باشید و سرفراز»							